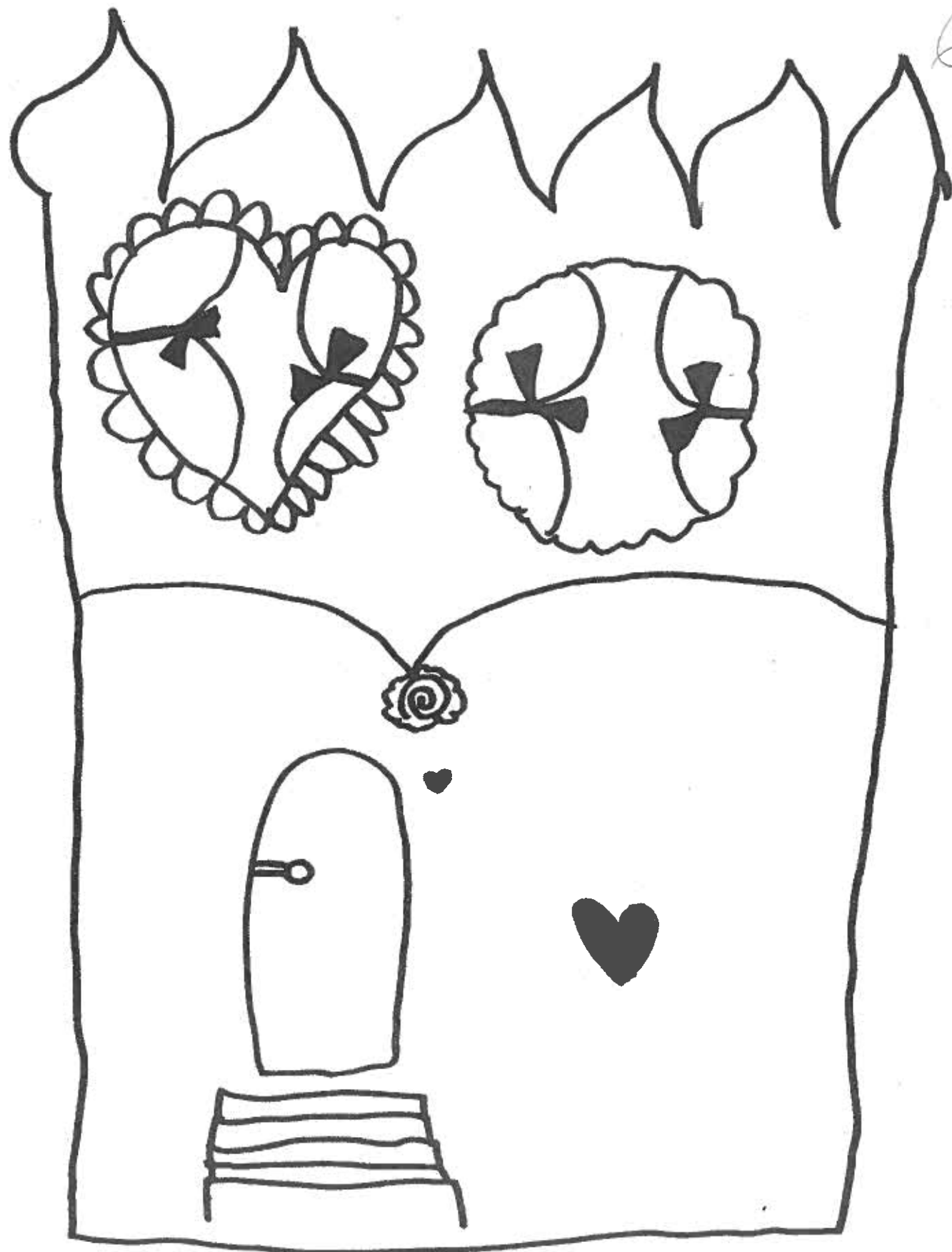

HIŠA OTROK

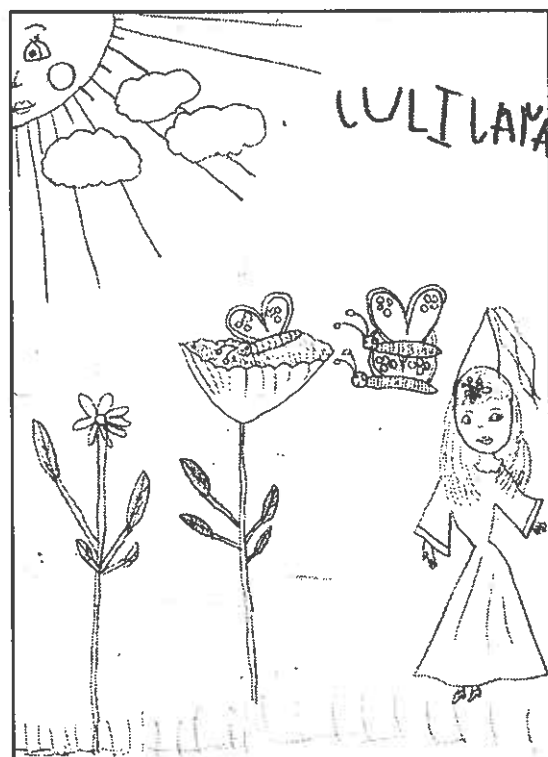
GLASILO ANGELENEGA VRTECA

FEBRUAR, MMIV

ALI STE VEDELI

- Da je v šolskem letu 2003/2004 v Angelinem vrtcu 66 otrok, od tega jih je 33, ki so prišli v tem šolskem letu na novo?
- Da v vrtcu delajo kot vzgojiteljice Martina Jerina, s. Marjeta Cerar, s. Metka Capuder, Mira Gale, Neža Kalan ter Melita Kordeš Demšar, ki je hkrati tudi ravnateljica vrtca? Na novo pa sta zaposleni pomočnici vzgojiteljice Danijela Gregorčič in Klavdija Blažič (za polovični delovni čas).
- Da so v svet staršev izvoljeni naslednji predstavniki staršev: Ester Fabiani, Veronika Gruškovnjak, Lucija Maršič, Mateja Osredkar, Miran Zupanič, Gregor Klančič, ki je tudi predsednik sveta staršev?
- Da smo v tem šolskem letu začeli s Programom za otroke in starše? Ob četrtkih popoldne pridejo otroci (mlajši od treh let) in njihovi starši v vijolično sobo, ki je pripravljena za to starostno skupino. V tem letu smo lahko sprejeli le dve skupini otrok, skupno 24, čeprav je povpraševanje mnogo večje.
- Da lahko prejmete novice, objavljene na oglasni deski, tudi po elektronski pošti?
- Da lahko pustite sporočila na telefonski tajnici, če nas ni v pisarni?
- Da zbiramo denar za digitalni fotoaparar?

Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorna urednica: mag. Melita Kordeš Demšar

Uredniški odbor: Alenka Javornik, Neža Kalan, Gregor Klančič, Monika Kovač in Maja Stipar

Lektoriranje: Polona Marc

Izdelava: sisvizija, d.o.o.

Tisk: Premiere

e-mail naslov za pošiljanje člankov:
av-hisa.otrok@guest.arnes.si

UVODNIK

»O, naglo, naglo čas beži,« pravi pesem. Temu lahko samo pritrdim.

Spomini na počitniške dni bledijo in zakorakali smo v novo šolsko leto. Veliko želja je bilo izrečenih, veliko daril podarjenih, tisto, da bi božično razpoloženje trajalo vse leto, pa nam lahko podari samo Bog in njegov zgled ljubezni, saj kot pravi Chiara Lubich: »Če se ljubimo, je lahko vsak dan božič.«

Prazniki nam ponujajo priložnost, da izstopimo iz vsakdanje naglice in utesnjenega ritma ter se ozremo vase in obogatimo svoje delo z globljim smislom in ljubeznijo. Po prazniku vseh svetih, ko so bile naše misli pri svetnikih in naših rajnih, smo se vrnili v vsakdanjik pozne jeseni. Pa ne za dolgo. Potrošniško spogledovanje z božičnimi prazniki nas je presenetilo že v novembru. Otroški pogledi so se iz dneva v dan ustavljali na okrašenih božičnih drevescih v izložbah in v njih prebujali fantazije. Smo kljub temu znali izkoristiti mir in spokojnost adventa, smo otrokom posredovali tudi druge vrednote? Bog potrebuje prostor v nas samih, in to otrok začuti le ob večerih, ko se družina zbere ob adventnem venčku.

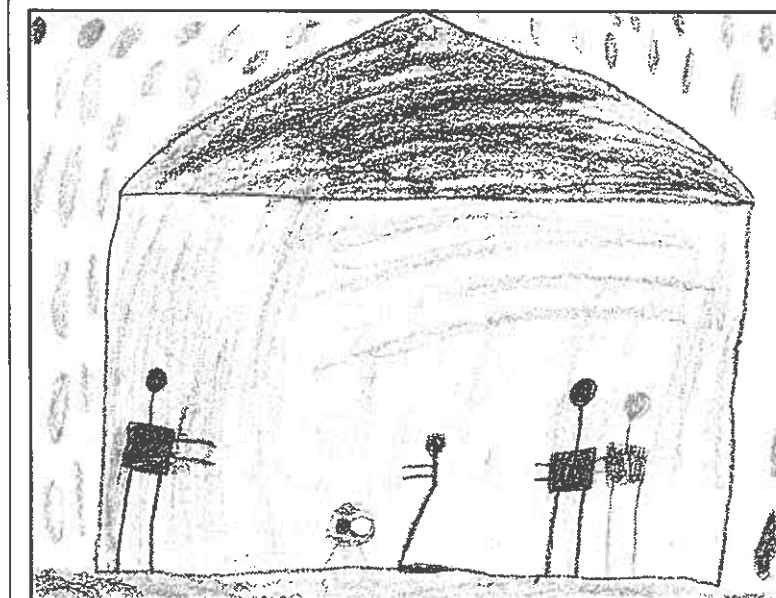
Božič je prišel s svojim odrešujočim sporočilom. Mama je s skrivnega mesta vzela jaslice in okraske, oče je pripravil smrečico in lučke. Otroci so se veselili ob prestavljanju ovč in pastirjev,

prepevali smo nežne pesmi božične skrivnosti in dom se je napolnil z božjo toplino.

V teh dneh se spominjamo še enega rojstva – drugega rojstnega dne Angelinega vrtca. V šolo je vstopila že druga generacija otrok, Angelin vrtec pa je odprl vrata vijolične sobe, in s tem osrečil še 22 otrok, ki so jih starši zaupali v varstvo Uršulinskega zavoda za vzgojo. Iskrene čestitke in zahvala vsem, ki ste pri tem sodelovali.

S hvaležnostjo se oziramo na prehojeno pot in čestitamo vzgojiteljicam za požrtvovalno delo z našimi otroki. Želimo si, da bi te naše »gredice« še naprej skrbno negovale in jih oblikovale v lep »vrt«, ki bo okras uršulinskega samostana.

Gregor in Renata Klančič

POGOVOR

V uredništvu se trudimo, da bi staršem čim bolj približali osebnosti vzgojiteljic.

Naši otroci preživijo lep košček otroštva v njihovem zavetju, in tako Vam v tej številki predstavljamo gospodično Nežo Kalan. Je vedno nasmejana in obdana z otroki. Kakor jo poznam bi zanjo lahko rekla, da je kljub svoji mladosti izjemno zrela osebnost in pa – kar je za naše otroke izjemnega pomena – nenavadno dosledna. Vedno tudi iskreno pove, kaj si misli, če ne z besedo pa zna to napraviti s svojo mimiko in kretnjami. Dovolila nam je pokukati v njen svet – pa jo poslušajmo...

Neža, kdo je za vas otrok?

Je nekdo, ki napreduje: telesno, duhovno in intelektualno. Bitje, ki se čudi, se zanima, (se) sprašuje in išče odgovore (česar mu ni moč zameriti). Z vsem tem pa budi zaspano, otopelo okolico izpred TV-ja in jo spravlja v gibanje, v nasmech, v upanje.

In kakšno otroštvo ste imeli vi?

Rajsko. Z vsakodnevnim tekanjem ob Zbiljskem jezeru in po Sorškem polju, s stalnim stikom s kmetijo stare mame. Zaznamovalo ga je slovensko ljudsko izročilo, pa neštete pesmice Pavčka, Bora, Maurerjeve, Župančiča, Grafenauerja, Arharja, ki jih je meni in mojim mlajšim, sestri in bratoma, v veselje recitirala mama. Oče pa nas je vse skupaj ob vikendih vozil na spoznavanje Slovenije, predvsem pa v gore – tudi na Triglav. Teh prvih deset otroških let je bilo tako polnih in popolnih, da smo iz njih jemali moč, ki je bila potrebna ob nenadni družinski spremembi: ob delovni nesreči je oče postal 100 % nemi invalid. Življenje se je obrnilo na glavo. Takrat sem odrasla.

Česa ste se naučili v Angelinem vrtcu?

Oh, še vedno se učim: mirnega delovanja – od počasne hoje, tihe govorice dalje, idealnih predstavitev dela z materiali... Naučila pa sem se, da

je v kolektivu, kjer vladajo dobri odnosi, užitek delati, da je poklic vzgojiteljice zelo lep in časten.

Kaj v življenju najraje počnete?

Izredno rada obiskujem kulturne prireditve, berem poezijo, obožujem skavtsko družbo, prirejam čajanke, še tečem po Sorškem polju (pozimi na smučeh), uživam na urah francoske konverzacije, srečna sem na domačem vrtu, kjer si z bratoma in sestro pridelujemo »bio« hrano, najraje pa se vozim naokrog na štop.

Ste še mladi, polni idej, in želja. Bi nam zaupali svoje sanje?

Zaupala sanje?! Saj ne sanjam veliko. Res ne. Tudi z odprtimi očmi manj kot prejšnja leta. No, precej sanjsko mi zveni obvladati delo po metodi Montessori, še naprej delati po njej z otroki (s francosko govorečimi!) in verjeti, da bo svet z njimi resnično boljši.

Kaj mislite, da pogrešajo današnji otroci?

Po mojem nimajo dovolj prostora (ne v času ne v kraju) za spoznavanje svetov narave. Predvsem pa jim manjka zaupanja odraslih. In to je ključno.

Bodo naši otroci, ki se vzgajajo tudi v Angelinem vrtcu in v krogu družin, ki jih spodbujajo k vrednotam, v krutem svetu preživel?

Srčno upam, da. Pri tem pa računam na kvaliteto temelja (otrokove) osebnosti in na toplo zavetje doma.

Kaj se vam zdi, da je najpomembnejše v življenju?

Največ šteje kvaliteta odnosa do bližnjega. V njem se seveda odseva odnos do sebe in do Boga. Uspeh, znanje, imetje se mi zdijo ničevi, če ne pogledam prosečega klošarja, če ne poskrbim za svojega bolnega očeta, če sem v nenehnem prepiru z bratom, če ne zmorem sosedom ob izgubi družinskega člana stisnit roke, če nisem prijazna do otrok in staršev...

Ste sploh kdaj slabe volje?

Sem, sem. A k sreči v meni vedno prebiva kakšna pesem, ki me hitro spravi v tok, v tek, na pot k dobri volji.

Kako premagujete ravnodušnost?

Posedujem kanček kolernega temperamenta, ki mi omogoča, da se ob malomarnostih ognjevito

razburim, razjezim, vzkipim, ob navdihajočih se stvareh, dogodkih pa neizmerno živo in na poskok veselim. Po drugi strani pa ravnodušnost učinkovito preprečujejo otroci. Aktivno se družim z njimi.

Kako ste si izoblikovali lestvico vrednot?

Izoblikovana je bila v prepletu življenja v verni preizkušeni družini, s šolanjem na Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu ter z 12-letnim aktivnim preživljanjem prostega časa pri katoliških skavtih. Na njen vrh pa so se uvrstile vrednote, ki omogočajo aktivno življenje v družbi.

Draga Neža, zahvaljujem se vam, ker nam staršem tudi s pisano besedo pomagate vzgajati naše otroke. Prepričanje, ki veje iz vaše življenjske zgodbe, daje namreč upanje, da okoli sebe ustvarjate prijateljstva, ki se nikoli ne bodo zmanjšala z razdaljo ali časom. Vedite, da vam starši zaupamo najdragocenejšo, kar premoremo, in vam stojimo ob strani.

V imenu vseh staršev vam kličem: Lepo preživite leto 2004!

Pogovor sem pripravila Alenka Javornik

IZ MONTESSORI ZAKLADNICE

POT DO DOSCIPLINE

Disciplina ima v svojem korenu izraz »disciple«, to je »apostol«, nekdo, ki prostovoljno sledi, sodelavec. Za dosego discipline pa morajo biti vzpostavljeni določeni pogoji. Vloga odraslega je pripraviti otroku ustrezno okolje. Dober vzgojitelj mora znati preagresivnemu otroku postaviti učinkovite meje, boječega otroka pa spodbujati in opogumljati. Pri disciplini je potrebno imeti občutek za ravnovesje. Izogibati se je potrebno dvema skrajnostima: prevelikemu nadzoru in vsakršnemu nadzoru.

Disciplina ne pomeni samo vzdrževati, ohranjati red, ampak je stalna rast otroka proti željeni obliki samonadzora.

V etičnem razvoju mora otrok skozi 3 glavne stopnje. Pri tem pa potrebuje pomoč odraslega.

1. stopnja. Zelo majhen otrok še nima notranjega »vodiča«, ki naj bi usmerjal njegova dejanja. Dela, kar ga trenutno veseli. Majhen otrok da npr. vse, kar prime, v usta.
2. stopnja. Otrok po nekaj izkušnjah s svetom in v odnosih z drugimi postane moder. Nekaterih stvari ne bo počel npr. v prisotnosti mame, ko ga ta gleda ali je v njegovi bližini.
3. stopnja. Sam od sebe npr. ne bo vzel bonbona, tudi če nikogar ni v bližini.

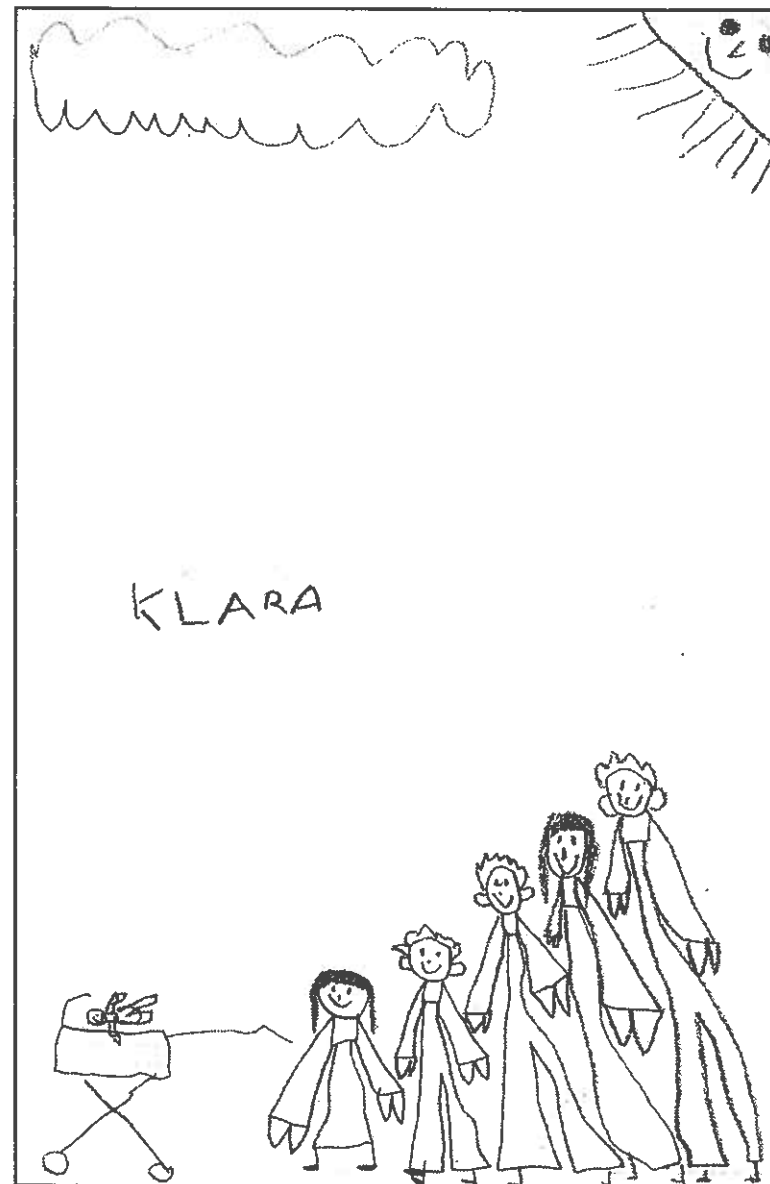
Kadar je otrok z nekom zelo povezan, takrat bodo postali odobravanja, ukazi ali želje tega človeka tudi del njega. Spremljale ga bodo povsod. Le ljubezen do drage osebe mu pomaga, da postane želja te osebe njegova lastna želja.

Nekateri otroci ostajajo na isti stopnji etičnega razvoja, ko so njihova dejanja odvisna le od zunanje kontrole ali nekontrolne, niso pa ponotranjena, »utelešena« v njem. Tak otrok bo nesrečen.

Če starši otrokom ne postavljajo okvirjev ali pravil za obnašanje, prelagajo na otroke pretežno breme, ki ga le-ti ne morejo nositi. Taki starši otrokom nenehno govorijo, kaj naj delajo, tako da otroci nimajo možnosti izbire, in bodo

vedno odvisni od svojih staršev ali pa so do otrok preveč popustljivi, in jih spustijo »skozi« vse ovire, pravila (ker so sami v mladosti doživeli preveliko strogost ali zahtevnost staršev).

Otroci pričakujejo od odraslih vodenje in avtoriteto; brez tega ne morejo napredovati. Najpomembnejše, kar lahko starši otrokom dajo, so ljubezen, občutek varnosti, zaupanja, sprejetosti, zaželeno-

sti. **Ta drža odraslih je TEMELJ ZA PRAVO DISCIPLINO**, sicer je disciplina le zunanji pritisk na otroka.

Kadar je potrebno kaznovati, to naredimo »hitro«, storjene napake ne pogrevajmo vedno znova. Takoj za tem, ko smo otroka kaznovali, naj otrok začuti, da smo ostali njegovi zavezniki, prijatelji; kar se je zgodilo, je pozabljeno.

Kdo ne pozna 3- ali 4-letnega otroka, ki ne bi želel ugajati odraslemu? Otrok, ki se ne čuti ljubljenega in varnega v zavetju doma, upa, da bo pridobil starševsko ljubezen s tem, da bo v vedenju perfekten (popoln).

Otrok, ki je pri svojem delu uspešen, bo samozavesten. Prišel je do spoznanja, da tudi on lahko pomaga. Pustimo mu, da naredi, kar zmore. Seveda mu bomo pomagali. Že najmlajši otroci kažejo potrebo, da bi bili uspešni. Zelo radi pomagajo. In ko komaj shodijo, so že pripravljeni prenašati stvari, eno po eno.

Otroka vključimo v naš dnevni red in mu dajmo možnost za sodelovanje. Kolikokrat ga resnično zaprosimo za pomoč? Ali ga ne pošljemo raje nazaj k njegovi igri? Otrok rad dela, kar delamo odrasli. Rad dela »težko«, saj s tem pokaže, da je na poti odraslosti. Zato jim »otročja« dela pogosto ne dajejo zadovoljstva. Ob tem je treba vedeti, da odrasli lahko ure in ure preživimo pri monotonem delu, saj imamo pred seboj jasen cilj, otrok pa živi v sedanjem trenutku. Takrat, ko dela, potrebuje občutek, kako močan, pameten in velik je.

Otroci, stari od 3 do 6 let, lahko vestno in redno opravljajo dela, kot je npr. lupljenje krompirja, vendar jih k temu ne smemo siliti, če jim ni do tega. Delo se jim lahko upre. Čas za učenje odgovornosti bo med 6 in 12 letom, ko se bo otrok tega naučil mimogrede (če bosta seveda starša živela odgovorno).

Kot vzgojitelji bomo dobri kot smo kot ljudje. Če nekaj samo govorimo, živimo pa ne tako, bomo zelo neučinkoviti ali slabi vzgojitelji. Prepogosto starši mislijo, da je dovolj, če se obnašajo odgovorno samo v prisotnosti otrok. Če bi to držalo, bi

bili najboljši vzgojitelji tisti, ki bi se znali najbolje pretvarjati. Če lahko drugače skrijemo, kdo smo, tega ne moremo pred otroki. Kakorkoli že, otroci jasno vidijo skozi naše maske in prevare.

Otrok nas potrebuje kot zaveznike v boju za samodisciplino. Potrebuje starše, ki mu postavljajo zahteve, za katerimi tudi stojijo. Otroci postanejo resnično disciplinirani v odnosih s poštenimi, iskrenimi in celovitimi osebnostmi. To je najpomembnejše.

Prevedeno in prirejeno po: Lili E. Piller: MONTESSORI TALKS TO PARENTS, The road to discipline, AMI

s. Metka Capuder

IZ OTROŠKIH UST

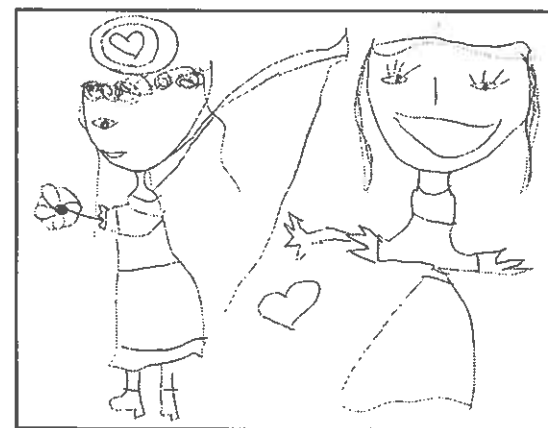
Po uri angleščine Lan odpelje vzgojiteljico Melito do mize za malico, na kateri ima krožnik z lepo narezanim jabolkom, pokaže na jabolko in reče: »Jaz sem že enega 'epela' narezal.«

Tina G. dela pečene črke. Z Nacetovo mami sta pri črki o. Sprašujeta se, katera beseda se začne z o-jem. Po dolgem premisleku Tina reče: »Orinč.«

Mami sedi s triletnim Joštom v čakalnici zdravstvenega doma. Za preganjanje časa vzame iz torbice beležko in začne risati. Najprej ji pade na misel jabolko. Ko Jošt prepozna obliko, z veseljem reče: »Epl!«

Nekaj vrtčevskih otrok je balet tako prevzel, da so se vpisali v baletno šolo Pirueta. Po baletni urici Masha doma pripoveduje: »Smo tako plesali, da so se nam krilca dvigala.« (Opomba: takrat so bili na baletu otroci še v pajkicah.)

Otroci se v večini igrajo že zunaj. Lan in Andrej se oblačita. Lan si ne more in ne more zapeti jakne, lepe usnjene, z muckami na vseh robovih. Pristopi Andrej in reče: »Ti jo bom pa jaz zapel!« Ko pride vzgojiteljica čez nekaj minut spet mimo, Andrej še zmeraj čepi pred Lanom in se trudi z zapenjanjem. Že malo s stisnjenimi zobmi mu reče z resnim, zamišljenim glasom: »Daj, Lan,

ti reči tvoji mami naj ti te dlake tukaj spodaj na jakni stran odstriže, potem bova pa lahko zapela!«

Za kosilo je enolončnica in pecivo. Vzgojiteljica vzpodbudi otroke k jedi: »Kdor poje enolončnico, dobi pecivo.«

Martina I. pa zanima: »A če bom pojedu dve lončnici, dobim dva peciva?«

Na večeru z očetmi eden najstarejših otrok našega vrtca, Jaka, svojemu spremljevalcu, stricu, predstavlja mletje kave. Vzgojiteljica Klavdija v mimohodu pripomni: »Ma, daj, Jaka, ne bi stricu pokazal kaj bolj zahtevnega?« Čez trenutek pa sliši Jakov odziv: »A ti pokažem nekaj zahtevnega? Greva pomivat mizo!«

20. novembra 2003 smo z vrtcem obiskali Filharmonijo. Martin I. je doma poročal: »Danes smo bili pa v harmoniji!«

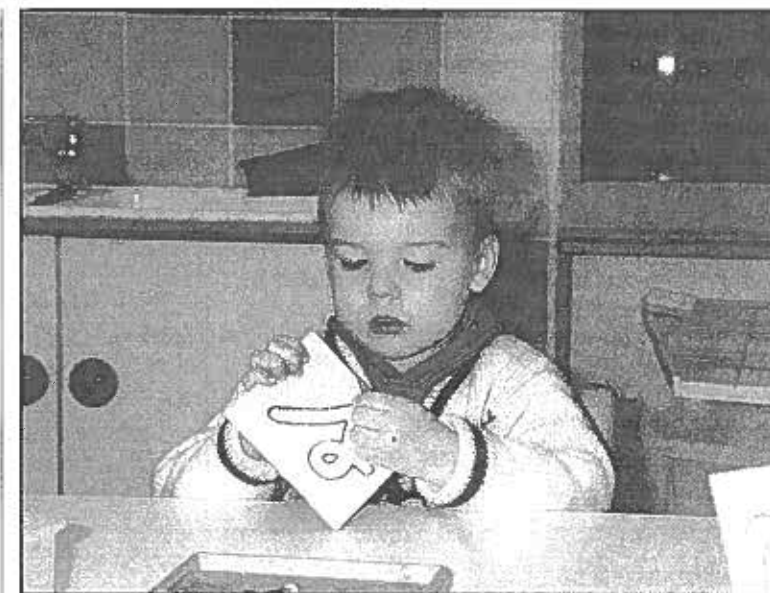
Otroci se igrajo na igrišču. Oponašajo živali: muce, kužke, Matjaž pa posnema celo kito. Ko pride mama po Nežo, jo obkroži trop otrok, ki veselo poskakujejo, mijavkajo, bevskaajo. »Kam sem pa prišla? V živalski vrt ali v vrtec?« jih začudena vpraša. »V živalski vrtec,« kot iz topa ustrelji Matjaž.

TIHA OPAZOVANJA

Sem študentka Pedagogike na Filozofski fakulteti, in tako kot na večini fakultet, imamo tudi mi obvezno prakso. Za izvajanje svoje prakse sem izbrala Angelin vrtec, saj sem že lansko leto delala v njem kot prostovoljka. Njihov sistem, način dela in igre me je navdušil. Vsak dan mojega bivanja v vrtcu se seznanjam z drugimi otroki in novimi igrami, zaznavam medsebojno potrpežljivost in razumevanje. Preseneča me, da že štiriletniki znajo tekoče brati velike tiskane in male pisane črke, znajo šteti, nekateri pa tudi že računati. Otroci si med seboj pomagajo, sodelujejo in med njimi ni žaljivk in drugega podobnega zasmehovanja. Mislim, da k temu zelo veliko pripomorejo vzgojiteljice s svojim znanjem in kakovostno usposobljenostjo. Vsi otroci v tem vrtcu so v primerjavi z otroki v drugih vrtcih že relativno dobro razviti na različnih področjih njihovega razvoja. Vsaka vzgojiteljica opazuje vsakdanje delo otrok ter skuša presoditi, na katerem področju je otrok slabše razvit in bi bilo potrebno tam v njegovo znanje vložiti še nekaj truda in časa. Najbolj pa sem se navdušila nad tem, da so otroci disciplinirani, lepo vzgojeni, se med seboj ne prepirajo in ne pretepajo, predvsem pa so vajeni na red. Zadovoljna sem, da sem svoje prostovoljno delo in prakso opravljala v tem vrtcu in svetujem vsem, da si ogledate delo, sistem in igro tega »čudežnega« vrtca.

Alenka Babnik

Sprva sem bila, priznam, nad povabilom na »izobraževanje« za pomoč pri delu s peščenimi črkami začudena ... Ker pa popolnoma zaupam metodi Montessorijeve, odkar sem jo imela srečo spoznati, prav tako pa vzgojiteljicam Angelinega vrtca, ki jo tako uspešno prenašajo na naše otroke, sem se povabilu brez pomisleka odzvala. In ni mi žal. V uri in pol kot običajno prijetnega in skrbno pripravljenega druženja v vrtcu, nam je Melita predstavila pečene črke, zlasti vlogo vzgojitelja - pomočnika otroku pri delu z njimi. In nas seveda pozvala, naj pridobljeno znanje pridemo kar se da pogosto uporabiti v vrtec.

Ob svojem prvem prihodu sem bila malce v zadregi. Kar hitro se je nabrala cela četica otrok, ki je želela delati s peščenimi črkami, naši Mojki pa ni bilo prav nič všeč, da se njena mami ukvarja z drugimi otroki, sama pa mora čakati, da pride na vrsto ...

Toda začetna zadrega je bila hitro premagana, večji otroci so, kot običajno, z največjim veseljem in skrbnostjo pomagali manjšim – in meni ...

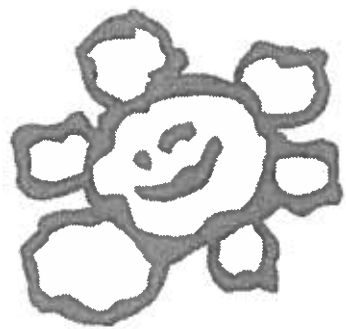
Načrtovana ura v vrtcu se je kar naenkrat »razlezla« na uro in pol. Od otrok sem se poslovila z obljubo, kdaj spet pridem in kdo bo takrat na vrsti prvi, kdo drugi, tretji ...

In zdi se mi, da Mojka na koncu ni bila na mamico nič več ljubosumna, ampak kar ponosna.

Iskreno sem hvaležna vzgojiteljicam naših otrok, da nas tudi na takšen način vključujejo v življenje in utrip vrtca.

Andreja Pliberšek Končar

ODMEVI STARŠEV

JAKOB

Jakob, naš najmlajši, ima dve leti in pol. Njegovi sestrici, Doroteja in Kornelija (5 let), ga že pošteno »vzgajata«. Od poletja naprej smo našega fantka zjutraj ob odhodu punčk v vrtec morali tolažiti in mu brisati solze.

»V vrtec bi šel, z očijem, z avtom,« je privrelo izpod solz.

»Saj boš, ko boš malo večji,« smo ga tolažili. In ostalo je pri mahanju.

V novembru pa se je ponudila možnost, da Jakoba vključimo v vrtec. Nekoliko zaskrbljeni, a hkrati radovedni, smo pričakali prvi dan skupnega odhoda.

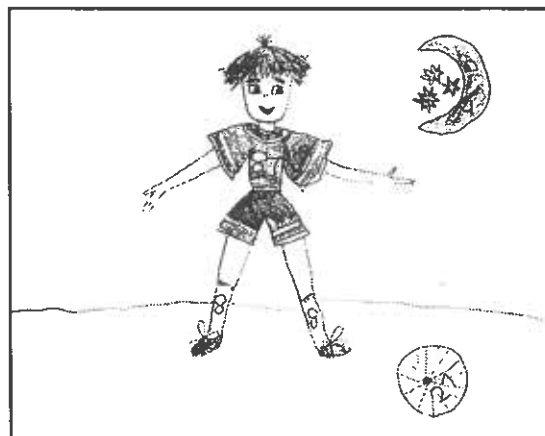
»A sem že večji?« je samoumevno sprejel to spremembo v svojem življenju.

»Nekoliko večji si pa že.«

Prvi dnevi so minili brez večjih težav. Radovedno je tekal naokrog, iz ene sobe v drugo, vznemirljen in navdušen nad novim okoljem in velikim številom otrok.

Nekoliko težje pa se je navadil na spanje v vrtcu. Kot vsak majhen otrok je tudi naš Jakob prinesel s seboj svoje navade in »razvade«. Brez stekleničke (»flaške«) in pleničke iz blaga, ki si jo pritisne ob liček, težko zaspi, zato smo mu to za začetek dovolili.

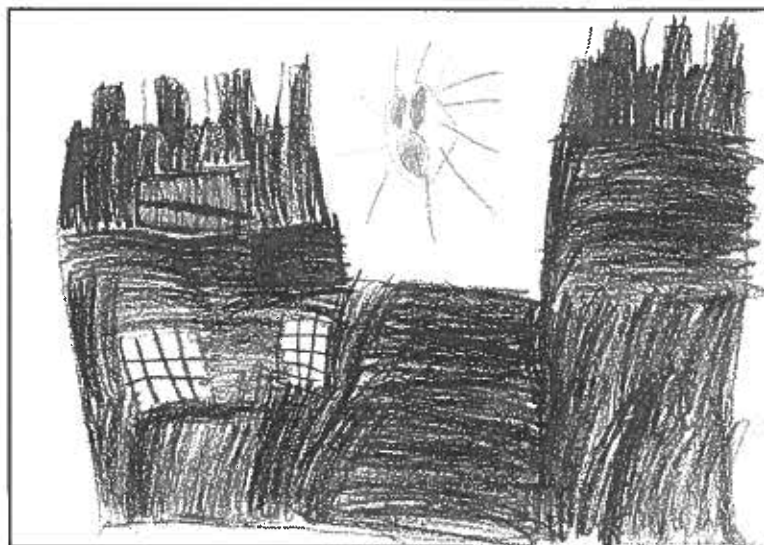
Slovo je postajalo iz dneva v dan lažje.

»Sam bom mahal mamici in očiju,« je nekega dne izjavil, izpustil rokico sestrice in se postavil pred okno. Prijetno presenečena sva zapustila vrtec, vesela nad dejstvom, da se dobro počuti v novem okolju.

Skupaj s sesticama, ki ga »čuvata«, nama zjutraj maha skozi okenško šipo, večinoma nasmejana, tudi po zaslugi toplega sprejema vzgojiteljic in otrok v vrtcu.

Marko in Juljeta Gospodarič

PRVIČ V VRTEC

Letošnjega septembra se je za našo družino začelo novo poglavje, saj je Ana začela hoditi v vrtec. Pravzaprav se je vsa zgodba začela že takrat, ko je Andreja zaključila porodniški dopust in se je pojavilo vprašanje, kako bo z varstvom Ane. Vsa stvar se je razpletla tako, da so Andreji v službi omogočili polovični delovni čas. V tem času pa smo si varstvo Ane razdelili Andrejina ter moja mama in jaz. Po vsej verjetnosti je bila Ana tudi zato bolj zdrava in je hodila k zdravniku samo na redne sistematske preglede. S tem sva potrdila enega od argumentov zagovornikov podaljšanja porodniške oziroma krajšega delovnega časa. Kljub temu pa je bil za naju z Andrejo ta način kar naporen, saj sva se videvala le zvečer. Prav zato sva že pred dopolnjenim Aninim tretjim letom začela razmišljati o vključitvi Ane v vrtec, saj si je tudi Ana vedno bolj želela družbe. Zanimala sva se za več vrtcev, a navduševala sva se predvsem nad Angelinim vrtcem, zlasti še po zelo dobrih priporočilih tistih staršev, ki so svoje otroke že imeli v vrtcu. Tja sva jo tudi vpisala in upala, da bo sprejeta. Hvala Bogu

je bil letos odprt nov oddelek, tako da smo se znašli na seznamu tistih srečnežev, ki so lahko svoje otroke vključili v zeleni vrtec.

Mineva že tretji mesec, kar Ana hodi v vrtec. Z Andrejo sva z vrtcem, programom in osebjem zelo zadovoljna. Pred vstopom v vrtec sem malo dvomil, ali bo tako glasen, otrok kot je Ana, sprejel mirno in predvsem tiho vzdušje vrtca ter se mu privadil. Strah pred vključevanjem v vrtec je bil deloma tudi posledica pripovedovanja staršev, ki imajo otroke v drugih vrtcih, kako dolga je doba uvajanja drugod in kaj vse jo spremlja. Vendar sem bil presenečen nad pozornostjo vzgojiteljic do vsakega posameznika, ki so olajšale ta prehod. Mislim pa, da je piko na i pomenil obisk vzgojiteljice Melite pri nas doma, ko je Ana spoznala, da so vzgojiteljice zelo prijazne. Tudi sedaj jih ima zelo rada ter jih visoko ceni.

Kaj torej po mojem mnenju dela ta vrtec drugačnega od ostalih? Stvari je kar nekaj. Prvo, kar vzbudi pozornost, ko stopiš v prostore, je nenavadna umirjenost, ki je prisotna povsod. Ni vpitja in trušča, ki običajno že na daleč opozarja na bližino vrtca. Prijetno te preseneti tudi vljudnost malih nadobudnežev, ki te prijazno pozdravijo, vprašajo, po koga si prišel in podobno. Dober vtis naredi celotna vzgojiteljska ekipa. O tem sem se lahko prepričal, ko sem pred uvajanjem Ane obiskal vrtec ter iz kota sobe prek knjige opazoval dogajanje okoli sebe. Takrat se je zgodila manjša nesreča. Steklена vaza je zgrmela po tleh in se razbila. Z zanimanjem sem opazoval reakcijo otrok ter tudi tam prisotne vzgojiteljice. Nobenega kričanja, nobene panike. V miru in tišini so pospravili nesrečne ostanke vaze in delo je šlo naprej. Sodelovanje otrok pri hišnih opravilih, kot so pomivanje, čiščenje, pospravljanje in podobno, je druga stvar, ki sem jo opazil. Škoda, da vsega tega tako ne delajo tudi doma oziroma da smo starši včasih preveč popustljivi. Zanimiv je tudi način dela in učenja. Posebno igranje in učni pripomočki so taki, da bi še mene premamili ter bi začel sestavljati sestavljanke, zlagati valje ter se igrati z drugimi pripomočki.

V teh treh mesecih je Ana pridobila večjo samozavest. Navdušeno šteje, pleše ter si poje pes-

mice, ki so se jih učili v vrtcu. Skupaj ponavljamo: »Ime, ime, kako ti je ime?« in druge stvari, ki nas jih Ana nauči. Vesel sem, da Ana iz vrtca ne prinese domov raznih kletvic in podobnih stvari, ki bi jih nato morali doma odpravljati, ter da ima vzgojiteljice, katerih nazori so podobni našim.

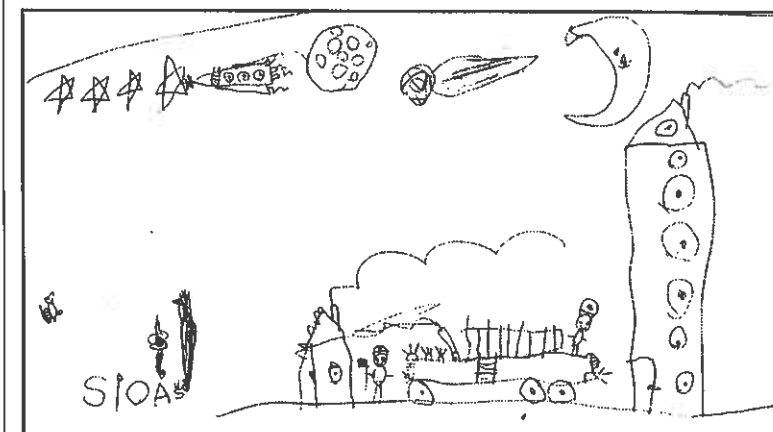
Domen Kušar

PREHOD V ŠOLO

Klara je v Angelinem vrtcu zares uživala. V kratkem obdobju leta in pol, kar je bila v vrtcu, se je zelo razvila, odprla, postala še bolj radovedna in je pridobila veliko prijateljev. Proti koncu pa se je njeno zanimanje vse bolj obračalo k šoli. Pričakovala jo je res z velikim veseljem in vznemirjenjem. In to tako pristno, da ji nismo hoteli zmanjševati lepote pričakovanja.

Ko pa je prišla v šolo, se je po prvih lepih stikih malce umaknila vase. Uspeli smo se toliko pogovarjati, da nama je povedala, da je tam vse drugače. Zares, imela je drugačne predstave, ki so izhajale iz okolja vrtca. Najbolj jo je motilo, da vsi tako divjajo in kričijo in da ni toliko »dela« kot v vrtcu. Sprememba je bila v vseh pogledih velika. V razredu je poznala le eno deklico, zato je za prilagajanje potrebovala kar nekaj časa. Navaditi smo se morali na rednost in točnost prihajanja v šolo. Ne glede na »mehak« prehod iz vrtca v šolo, kot so ga obetali na začetku, je šolski ritem resen, kar za šest- in nekatere še ne šestletne otroke ni tako lahko, mnogi zanj še niso zreli. V začetku je rekla, da se še ni »udomačila«, sedaj pa se vse bolj vklaplja v krog sošolcev.

Tudi midva sva videla, da morava sprejeti dejstvo, da je šola pač drugačna, prav tako način dela. Vsaj meni se je še nekaj časa tožilo po vseh dobrih straneh vrtca.

Gotova pa sva, da je bilo dobro, da je bila Klara v tem vrtcu, saj je zelo samostojna pri delu, glede znanja in sodelovanja pri pouku pa zelo dobra. Vključila se je brez težav, sama se pohvali, kako je mnogokrat prva v reševanju nalog. V vrtcu jo je zelo zanimala matematika, tega sedaj zaradi različnega predznanja otrok in načina dela ne nadaljuje v isti smeri kot prej, moram pa reči, da so izbrani učbeniki kvalitetni, tako da lahko učenci preko igre in konkretnih predstav na lep način osvajajo mnoge nove pojme. Še nekaj sta opazili učiteljci: da jo vse zanima, da je zelo aktivna pri pouku, da se zna tudi sama zaposliti in k temu pritegniti še druge. Če prej konča zadano nalogo ali imajo kratek odmor, si poišče npr. sestavljanke in se ji pri tem pridruži še kdo. Zaenkrat je videti, da je to kar njena notranja drža.

Najbolj si želim, da bi ji ostala in bi jo še naprej gnala njena radovednost in želja po odkrivanju novega, da bi z drugimi otroki delila lepoto otroštva in odraščanja s svojim posebnim načinom.

Mislim, da nisva edina starša, ki bi si želela, da bi se izkušnja vrtca nadaljevala naprej v šolo, pa četudi po klasičnem programu. Spodbudila bi rada vsa prizadevanja sester in drugih, saj sem prepričana, da bi bilo veliko zanimanja za katoliško osnovno šolo. (Naj omenim, kako sva se morali v začetku s Klaro kar nekaj časa pogovarjati, zakaj v šoli ne molijo Angelovega češčenja in ni bogkovega kota, kar je bilo prej tako samoumevno in del življenja.)

Vedno bolj se zavedava, da je bilo obiskovanje Angelinega vrtca za Klaro zelo dragoceno, za kar sva vsem zelo hvaležna, in misliva, da bo iz te izkušnje v življenju še veliko črpala.

Barbara Merše

MASHIN VEČER ALI MRTVI KONJI

Kar nekaj dni me je Masha »duševno pripravljala« na najin skupni večer v vrtcu. Obljubljala je vse mogoče v zvezi s pridnostjo in presenečenjem, ki me čaka ta večer, samo da bi res naredil vse za to, da pridem, in da ne bi prišlo kaj vmes. V teh predpripravah sem neizmerno užival. Malo sem jo pa tudi jaz hecal, tako da sploh ni vedela, da tega večera ne bi hotel zamuditi za ni na svetu.

In končno je napočil veliki dan. Že ko sva se zjutraj peljala v vrtec, je bila to glavna in edina tema pogovora. Seveda ni mogla zdržati, in povedala mi je za presenečenje: spekla mi je roza konja, katerega se da nositi na vrvi okoli vratu.

Ko sva zvečer hodila proti vrtcu, sem spet načel temo:

»Hmmm ...« sem rekel, »a to pomen, da dobim taprauga kojna?«

»Jaaaa,« reče moja Mashkaronca

»... hja, a pa je žiu?« sem jo spet začel hecati.

»... neee, iz testa jee ...« je za goled otrokec.

»... ampak, če ni žiu ... qwa je pol ... a je mrtu?«

»Neeee, če ti pravm, da je is testa ...«

»Vem,« sem nadaljeval hec, »da je iz testa ... Pol ni žiu, in če ni žiu je mrtu – a je tko?«

Masha je obupala nad mano.

»Ja,« je rekla.

»A pol bo tvoj papi zdej dobu od tebe mrtuga konja za okol vratu?«

Moj angelc me je začudeno gledal in ni rekel nič.

»Masha,« sem rekel, »papi se sam heca s tabo, sej veš, kenede ...«

Nasmeh, ki je zasijal z zaskrbljenega otroškega obrazka in razpodil oblake razočaranja z njenega čela, je bil božji dar, trenutek, za katerega se splača živeti.

Na večer očkov sva prišla prva in bil je nepozaben.

Jurij Korošec

Že nekaj dni so otroci spraševali, kaj je to »Večer z očeti?« Ne vem, bomo videli. A mamice pa ne bo? Ne. Zakaj pa ne? Zato, ker je to »Večer z očeti«. Pa kaj je to »Večer z očeti?« ...

Ker imam v vrtcu vse tri otroke, smo s seboj povabili še dedka. Ana ga je odpeljala v vijolično sobo, s Tino in Živo pa smo raziskovali rumeno in zeleno. Sredi igranja nas je ura prehitela in že smo stali na črti. Nova izkušnja me je zazibala v ritem hoje po črti in sprostila ob petju Kranjskega Janeza, tako da sem z živahnimi otroci »prešprical« minuto tišine. Preživel sem zelo prijeten večer, ki ga želim ponoviti.

P. S. Razmišljam, da bi v službi uvedel črto...

Bojan Gabrovšek

Gal je v vrtcu drugo leto in do sedaj nismo zamudili še nobenega od večerov z mamami ali očeti.

Gal je letos teden dni pred tem večerom zbolel in ostal doma. Nič hujšega ni bilo: malo vročine, utrujenost, kašelj. Tudi v tednu, ko je bil večer, je bil še doma. Bilo mi je že žal, da bo za naju letos to srečanje odpadlo. Vendar pa se je bilo zdravje do srede že precej izboljšalo. Po kratkem družinskem posvetu smo se odločili, da z Galom greva.

Čas začetka ni bil natančno določen, a sva se potrudila, da sva bila med prvimi. Bila sva toplo sprejeta s strani vzgojiteljic in sester. Ker je bil prvi del večera namenjen spoznavanju očetov z materiali, sva jo takoj mahnila v zeleno sobo. Našla sva prosto mizo, ki je postala najina delavnica. Gal je začel na mizo ponosno nositi materiale, s katerimi rad dela: najprej znamenita binom in trinom, o katerih največ govori. Sledili so še drugi materiali, meni pa sta bila najbolj všeč dva: zvočni valji, pri katerih poskušam po zvoku ugotoviti, v katerih parih valjev so zrna enake velikosti. Prav tako zanimiv material je bil kavni mlinček, čeprav ne pijem kave. Sem ter tja sem opazil sestro Metko, ki se je po tiho smeje čudila domišljiji, kako se da uporabiti materiale, ki so sicer namenjeni točno določenemu namenu. Njeni nasveti so pri delu prišli še kako prav. Kar prehitro je bilo dela z materiali konec.

Z Galom sva šla v rumeno sobo, kjer je sledila črta. Povezala nas je, ko smo skupaj peli, plesali, se drug drugemu predstavljali z imenom. Očetje smo od svojih otrok dobili obeske, ki so jih sami izdelali pod budnim očesom vzgojiteljice. Končali smo s trenutki duhovnosti in tišine ob prižgani sveči.

V naju ostaja toplina in hvaležnost, da je Gal lahko delil z mano delček tistega, kar doživlja in dela, ko sem v službi in on v vrtcu, da sem videl in delal z materiali, o katerih je pripovedoval, a si jih nisem povsem predstavljaj. Hvala vzgojiteljicam in sestram za res lep večer.

Andrej Nagode

VAJA ZA DOMA

OSNOVE JEZIKA DOMA

(Zbrano iz predavanj Montessori študija in knjige Layne Lawrence, Montessori read and write, a parents guide to literacy for children)

Osnovno področje jezika sestavljajo trije deli: besednjak, pisanje in branje.

BESEDNJAK

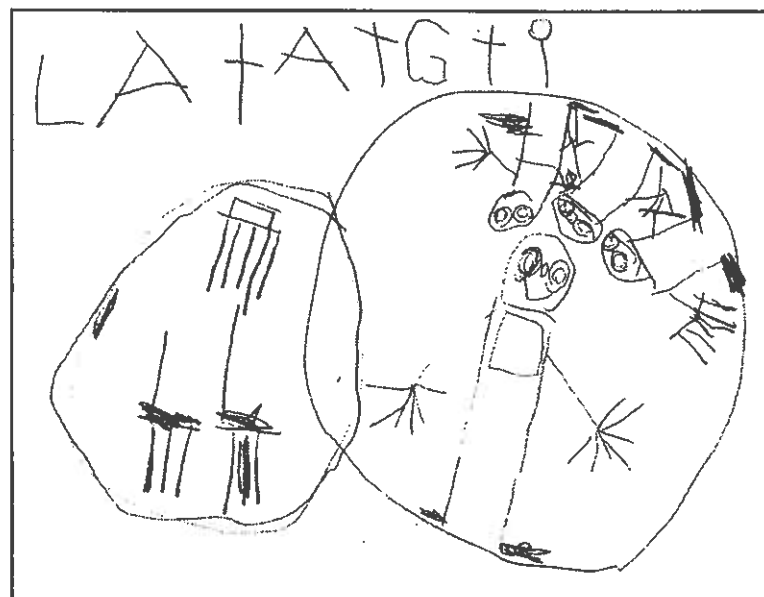
Nekaj iger za besednjak:

- Poimenovanje (zahtevnih) predmetov, delov predmeta, pred katerim stojimo (vrata, kolo ...), telesa (tudi stopala, zapestje ...).
- Uganjevanje predmeta. V »skrivnostni vreči« so različni predmeti: otrok gre s svojo dlanjo v vrečo. S tipanjem opisuje določen predmet. Naša naloga je, da uganemo, kateri predmet ustreza opisu.
- Ugani predlog. Žogo npr. položimo v škatlo in vprašamo: »Kje je žoga?« Odgovor: ob, na, pred...
- Zberemo različne predmete, otrok jih razvršča (glede na to, ali so magnetni ali ne, ali so mehki ali trdi, težki ali lahki ...).
- Igra za ritem: ploskanje na zloge (imena v družini, pesmi in rime).
- Premični zvok. Hodimo po sobi in povzročamo zvok, otroka prosimo, da ima zaprte oči in z roko kaže, kako se zvok premika.

PISANJE

1. PRIPRAVA ROKE ZA PISANJE:

- sestavljanke (s prijemki);
- risanje;
- risanje s prsti (maso razmažemo po mizi, otrok naj vanjo dela vzorce);
- šivanje: na karton narišemo like (črke ...), z izvijačem naredimo luknje v enakih intervalih, to otroci potem obšijejo, za tem sledi šivanje na blago;

- izdelovanje črk iz plastelina (naredimo klobaso in jo oblikujemo v črke).

2. PREPOZNAVANJE GLASOV

1. stopnja. Na mizi imamo nekaj predmetov, ki jih otrok pozna. Rečemo: »V roki imam nekaj, kar se začne na s!«. Otrok prepozna predmet in reče svinčnik, mi pa vzamemo drug predmet ... Igro igramo nekaj tednov, preden gremo naprej!

2. stopnja. Imamo dva predmeta (v začetku z različnimi, kasneje s podobnimi začetnimi glasovi) avto, motor. Rečemo: »Na mizi je nekaj, kar se začne na a!«

3. stopnja. Rečemo: »Vidim nekaj, kar se začne na m ...« Miza, milo, Mira... Ni le enega predmeta, ampak iščemo čimveč besed na to črko. Igro lahko igramo na sprehodu, ko čakamo na kosilo ...

4. stopnja. Vzamemo predmete na isti glas, recimo na ž: žoga, želod, žeton. Rečemo: »Iščem nekaj, kar se začne na ž in konča na d.« Otrok bo potreboval nekaj časa, da se bo naučil zadnjo črko. Če reče žoga, odgovorimo: »Da, žoga se začne na ž, vendar se konča na a, mi iščemo nekaj, kar se začne na ž in konča na d.«

5. stopnja. Poslušamo vse glasove v besedi. Začnemo s kratkimi besedami, recimo z besedo nit. Otrok ve, da se beseda začne z n in konča s t. Zato rečemo: »Poslušajmo vse glasove v besedi nit in

počasi recimo: n, i, t. Ste slišali, kateri glas je bil za n? Recimo ponovno nit. Zdaj poznamo vse glasove v besedi nit, najdemo še vse v besedi luč, lev.«

6. stopnja. Izberemo glas, recimo črko m, in potem skušamo z otrokom najti čimveč besed, ki ga vsebujejo.

Še več iger za prepoznavanje glasov:

- Rimajoče besede: iščem besedo, ki zveni kot »robec«.
- Izmišljujemo si smešne otroške rime. Začnemo: »Videla sem ...« Otrok izbere besedo (drevo, čebelo ...), in potem uporabimo vso svojo domišljijo, da najdemo rimo: »Visoko na nebu sem videla letalo, ne, bilo je padalo, kaj bi pasalo, da bi se lažje bralo?«
- Imamo pare predmetov (ali slik), ki se rimajo. Varianta: pari, ki se začnejo na isti glas.
- Izključimo en predmet. Imamo slike predmetov, ki se rimajo, in enega, ki se ne: luč, ključ, kovanec.
- Knjige. Ilustracije v knjigi uporabimo za igro: »Iščem nekaj, kar se začne na k.«

3. PEŠČENE ČRKE

Ko otrok osvoji igre na 3. stopnji, je dobro pripravljen za peščene črke. V vrtcu je to priljubljena vaja, domov pa pridejo s skrivnim sporočilom, na katerem sta običajno napisani dve črki.

Igre, ki se jih lahko igramo z otrokom z na novo spoznanimi glasovi.

- Imamo košaro s predmeti, ki se začnejo na črke, ki jih otrok že pozna in pripadajoče zapisane črke; otrok naj razvršča predmete.
- Povabimo otroka, da prinese iz sobe predmete, ki se začnejo na določeni dve črki, ki ju pozna.
- Povabimo otroka, da zbere v košaro čimveč predmetov na določeno črko.

– Peščene črke, ki jih pozna, skrijmo po sobi in ga vprašajmo: »Lahko poiščeš t?«

– Ko otroku beremo knjigo, ga vprašamo: »Lahko poiščeš b?«

– Lastna abeceda. Črko, ki jo otrok pozna, napišemo na papir, on pa naj nanj nalepi ali nariše predmete, ki se s to črko začnejo. Spodbudimo otroka, da postopoma naredi svojo knjigo abecede.

– Predmeti na črke v besedi. Napišemo besedo. Otrok naj poišče vsaki črki te besede predmet, ki se začne na določeno črko. Npr.: Napišem Bog. Otrok pa k b priloži bonbon, k o oreh, h g gumb.

– Abeceda za na tla. Na asfalt s kreda napišemo črke. Otrok naj skače s črke na črko, ki jo izgovorimo.

Vse to so vaje, ki se jih otroci radi igrajo, z njimi pa jim pomagamo osvajati jezik. Poglavja o pisanju še nismo zaključili. Njegov pomemben del je premična abeceda, ki je most med pisanjem in branjem. O tej in o branju pa v kateri od naslednjih števil Hiše otrok.

mag. Melita Kordeš Demšar